

ΤΙ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΟΥ ABDULHAMID HAN;

Εισαγωγή : Το 2020 η Τουρκία προμηθεύτηκε το τέταρτο θαλάσσιο γεωτρύπανο, στο οποίο έδωσε το όνομα Abdulhamid Han. Μετά την αγορά του, ελλιμενίσθηκε στο λιμάνι του TASUCU. Στις 9/8/22 εξήλθε βάσει της NAVTEX 770/22 και αγκυροβόλησε στην θέση YORUKLER-1 όπου, όπως αναφέρθηκε, πραγματοποίησε μέχρι τις 7/10/22 την πρώτη του γεώτρηση.

Εν συνεχεία επανήλθε στο λιμάνι και εξήλθε για δεύτερη φορά, όπου βάσει της NAVTEX 110/23 και από τις 2/12/22 μέχρι 23/1/23 πραγματοποίησε όπως έγινε γνωστό και δεύτερη γεώτρηση στην θέση TASUCU-1. Μετά το πέρας και της δεύτερης γεώτρησης επανήλθε εκ νέου στο λιμάνι του TASUCU όπου και έμεινε μέχρι σήμερα (σχήμα 1).

Σχήμα 1: Πορείες και θέσεις των γεωτρήσεων YORUKLER-1 (κίτρινο) και TASUCU-1 (πράσινο) (με κόκκινο τα 6 ν.μ και με άσπρο τα 12 ν.μ)

Με τις πρόσφατες εξαγγελίες του Τούρκου υπουργού A.Bayraktar¹ και την εκδοθείσα παράλληλα νέα NAVTEX 739/23, έγιναν γνωστά το νέο ξεκίνημα καθώς η θέση και η διάρκεια όπου το γεωτρύπανο θα εκτελέσει στην επόμενη γεώτρηση.

Ένα σημείο που προκαλεί ερωτηματικά είναι η περίοδος που θα παραμείνει στην πιο πάνω περιοχή, που προσδιορίζεται σε περίπου 6 μήνες δηλαδή από 10/8/3 έως τις 6/2/24.

Αν και οι θαλάσσιες γεωτρήσεις διαρκούν συνήθως δύο με τρεις μήνες και μόνον σε περίπτωση ανακάλυψης επεκτείνονται, όλη αυτή η αυξημένη χρονικά δραστηριότητα του γεωτρύπανου και η νέα του θέση που είναι στα όρια της εν δυνάμει Ελληνικής ΑΟΖ, δημιουργεί υποψίες σε πολλούς ότι εκτός από ένα μέσο εντοπισμού υδρογονανθράκων, αποτελεί πιθανόν εκτός των άλλων και ένα εργαλείο πολιτικής, όπου πίσω από τις απορίες που δημιουργεί ίσως υποκρύπτει έναν καλό συνδυασμό ενεργειών οι οποίες πρέπει να τύχουν προσοχής και ιδιαίτερης αξιολόγησης.

Ανάπτυξη: Παράλληλα με το πιο πάνω σκεπτικό, θα ήταν χρήσιμο να εξετάσουμε τα τεχνικά χαρακτηριστικά της νέας γεώτρησης του ABDULHAMID HAN, στην προσπάθεια μας να εξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα που πιθανόν να μας επιτρέψουν να ανιχνεύσουμε τους προθέσεις του αναθεωρητικού γείτονα.

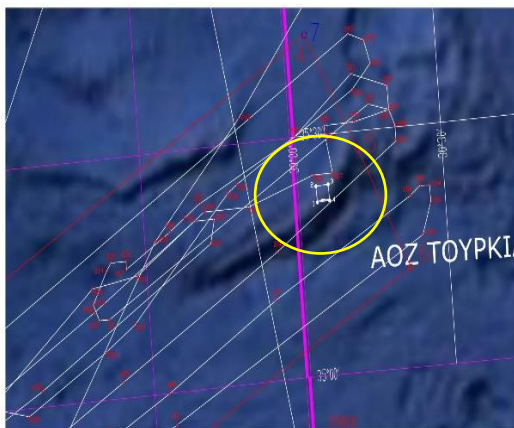
Το γεωτρύπανο ξεκίνησε πρόσφατα όπως αναφέρθηκε, την τρίτη του έξοδο από το λιμάνι του TASUCU στις 10/8/23 συνοδεία πολεμικού σκάφους και του βοηθητικού σκάφους KUTSI ILHAN. Ακολουθώντας πορεία με κατεύθυνση νοτιοδυτικά, έφθασε την επομένη ημέρα της

¹ https://www.efsyn.gr/politiki/exoteriki-politiki/400557_abdulhamid-han-bgike-pagania

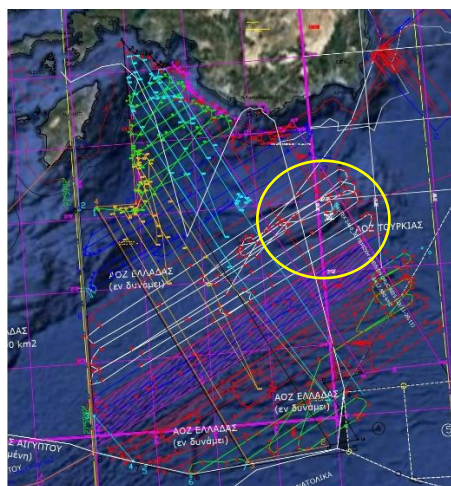
11/8/23 στο κέντρο της προκαθορισθείσης με την NAVTEX 730/23 περιοχής, διανύοντας μια απόσταση περίπου 175 ναυτικών μιλίων (ν.μ).

Η περιοχή αυτή (μία τετραγωνική περιοχή πλευράς 2 ν.μ) εντός της οποίας πρόκειται να πραγματοποιηθεί η εξαγγελθείσα γεώτρηση έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Βρίσκεται ανατολικά της εν δυνάμει Ελληνικής ΑΟΖ, ανατολικότερα του μεσημβρινού των 30 μοιρών (κάθετος μώβ γραμμή) και σε απόσταση περίπου 4 ν.μ από αυτόν.
2. Συγχρόνως εμπίπτει στις βορειοανατολικές παρυφές της περιοχής που ορίσθηκε με την NAVTEX 1093/20 εντός της οποίας το γεωφυσικό σκάφος ORUC REIS εκτέλεσε σεισμικό πρόγραμμα το 2020 (γραμμές με άσπρο χρώμα) (σχήμα 2).

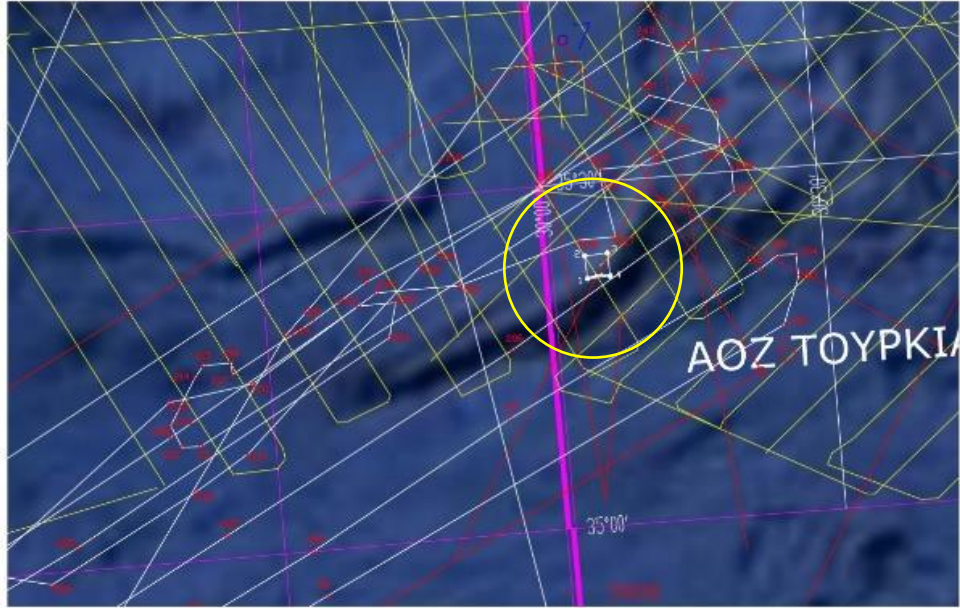
Σχήμα 2: Θέση της γεώτρησης και σεισμικά του ORUC REIS (άσπρο)

Σχήμα 4: Σεισμικά του ORUC REIS στην περιοχή το 2020

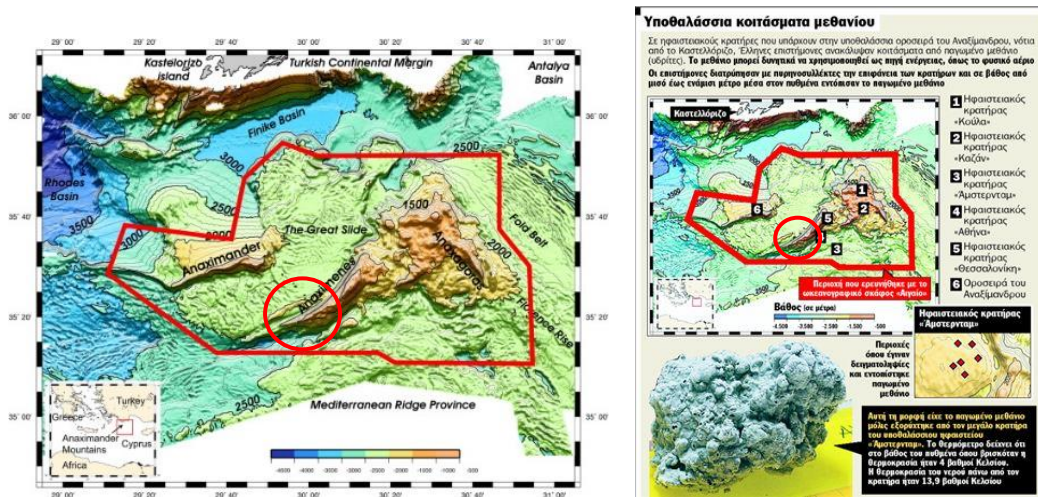
Υπενθυμίζεται ότι στην ευρύτερη περιοχή, το πιο πάνω γεωφυσικό σκάφος, εκτέλεσε το 2020 ευρύ σεισμικό πρόγραμμα, με βάση προσεκτικά σχεδιασμένες ενέργειες εντός περιοχής που κάλυψαν οκτώ διαδοχικές NAVTEX. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού, διενεργήθηκε εντός της εν δυνάμει ελληνικής ΑΟΖ, προκαλώντας μεγάλη κρίση στις Ελληνοτουρκικές (σχήμα 4).

3. Παράλληλα εμπίπτει στην περιοχή που η Τουρκία εκτέλεσε παλαιότερα σεισμικό πρόγραμμα (γραμμές με κίτρινο χρώμα) (σχήμα 5) και μάλιστα στην περιοχή που συναντώνται τρεις σεισμικές γραμμές. Τα δύο πιο πάνω χαρακτηριστικά αποδεικνύουν ότι η νέα γεώτρηση δεν είναι απλώς μια πολιτική γεώτρηση όπως μας είχε συνηθίσει παλαιότερα η Τουρκία με τις παράνομες γεωτρήσεις στην Κυπριακή ΑΟΖ, αλλά είναι οπλισμένη και με τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των πιο πάνω σεισμικών γραμμών που πιθανόν να έχουν εντοπίσει έναν ενδιαφέροντα ενεργειακό στόχο.

Σχήμα 5: Θέση της γεώτρησης και με παλαιότερα σεισμικά (κίτρινο)

4. Επιπλέον αν παρατηρήσουμε παλαιές ερευνητικές προσπάθειες που έχουν γίνει από άλλους φορείς, στις οποίες μετείχαν και Έλληνες επιστήμονες, στην πιο πάνω περιοχή έχουν εντοπισθεί αποθέματα υδριτών (στερεοποιημένο μεθάνιο (CH₄))^{2,3}. Η περιοχή της γεώτρησης βρίσκεται σε αυτήν την περιοχή και συγκεκριμένα στο υψηλότερο σημείο της ονομασθείσης ήδη δομής Αναξιμένης (σχήμα 6 κόκκινος κύκλος).

Σχήμα 6: Περιοχή με υδρίτες. Σε κόκκινο κύκλο η περιοχή της νέας γεώτρησης

5. Αν και η τεχνολογία για την εξόρυξη αυτού του ενεργειακού πόρου είναι ακόμη σε πρωταρχικό στάδιο, λόγω της απαιτούμενης ιδιαίτερης τεχνολογίας, εν τούτοις δεν αποκλείεται να επιχειρείται μια χωροθέτηση και ογκομέτρηση των πόρων αυτών, ώστε στο μέλλον με την βοήθεια περισσότερο αναπτυγμένων χωρών στην

² <https://www.tanea.gr/2007/01/30/greece/methanio-kastellorizoy/>

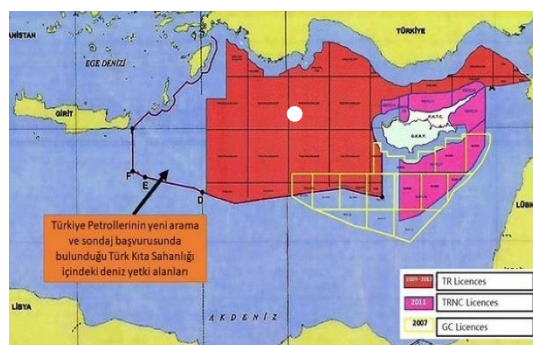
³ <https://www.noiazomai.gr/2017/05/hydrates-greece.html>

τεχνολογία αυτή όπως η Ιαπωνία, να υπάρξουν συνέργειες για την εκμετάλλευσή τους.

6. Η βυθομετρία της περιοχής, προσδιορίζει ότι στην περιοχή της γεώτρησης, το βάθος της θάλασσας είναι περίπου στα 1000 μέτρα, σε αντίθεση με τις προηγούμενες γεωτρήσεις που το βάθος ήταν διπλάσιο (2000 μ.) (σχήμα 7)
7. Η περιοχή της γεώτρησης βρίσκεται περίπου 51 ν.μ νοτιοανατολικά του Καστελόριζου και περίπου 108 ν.μ βορειοδυτικά των δυτικών παραλίων της Κύπρου. Ανήκει εντός της εν δυνάμει Τουρκικής ΑΟΖ και δεν φαίνεται τουλάχιστον για τους επόμενους έξι μήνες να δημιουργεί σημείο τριβής και πολιτικής αντιπαράθεσης με την Ελλάδα, που φαίνεται να εντάσσεται σε μια στρατηγική «ήρεμων νερών», η οποία έχει ξεκινήσει με την παύση των αεροπορικών παραβιάσεων και υπερπτήσεων πάνω από Ελληνικό έδαφος. Όσον αφορά την άποψη της Τουρκίας, επειδή θεωρεί αυθαίρετα ως δική της υφαλοκρηπίδα την ευρύτερη περιοχή⁴, η γεώτρηση είναι “νόμιμη” (σχήμα 8 - άσπρος κύκλος) και κατά συνέπεια δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα στο αν παραβιάζει η όχι ξένη περιοχή η είναι πλησίον σε κάποια άλλη, πολύ περισσότερο όταν δεν έχει πραγματοποιηθεί στην περιοχή καμμία οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Σχήμα 7: Βυθομετρία στην περιοχή της γεώτρησης

Σχήμα 8: Θέση της γεώτρησης (άσπρος κύκλος), εντός της κατά την Τουρκία υφαλοκρηπίδας της (κόκκινο).

Συμπέρασμα : Αν με βάση τα πιο πάνω τεχνικά χαρακτηριστικά θελήσουμε να ερμηνεύσουμε την σκοπιμότητα της νέας θέσης του γεωτρήσανου πιθανόν θα καταλήγαμε στα εξής:

1. Η νέα θέση φαίνεται να αναζητά με σοβαρότητα νέους ενεργειακούς πόρους που στηρίζονται σε αξιόπιστα και σύγχρονα γεωφυσικά δεδομένα.
2. Η εστίαση στους υδρίτες της περιοχής, που εφόσον ανακαλυφθεί η μέθοδος της εξόρυξης, θα αποτελέσουν έναν μελλοντικό ελπιδοφόρο καύσιμο, δηλώνει την ανάπτυξη μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής στο θέμα της ενέργειας, τουλάχιστον μέσω αυτής της γεώτρησης, που τα αποτελέσματά της θα είναι πολύ ενδιαφέροντα για όλη την επιστημονική κοινότητα.
3. Η προβλεπόμενη διάρκεια, ίσως υποκρύπτει περαιτέρω γεωτρητικό έργο, με παρεκκλίνουσες γεωτρήσεις στην ίδια θέση, για καλύτερη χωροθέτηση των ενεργειακών όρων που πιθανόν με μεγάλη πιθανότητα έχουν εντοπίσει.
4. Θα ήταν ίσως αφέλεια να υποθέσουμε ότι με την πιο πάνω συμπεριφορά και νομιμοφάνεια η Τουρκία έχει εγκαταλείψει την αναθεωρητική της πολιτική, από την οποία δεν έχει υποχωρήσει ούτε βήμα, αλλά θα ήταν χρήσιμο να την μελετήσουμε σοβαρά σχεδιάζοντας με υπευθυνότητα τις δικές μας αντιδράσεις και να την

⁴ <https://www.star.gr/eidiseis/kosmos/502940/toyrkia-o-xarths-poy-dhlwthhke-ws-dikh-ths-aoz-ston-ohe>

θεωρήσουμε σαν μια τακτική κίνηση, σε μια περίοδο αναμονής κατά την οποία αναμένονται ευρύτερες εξελίξεις στην περιοχή.

Λεόντιος Πορτοκαλάκης

Ημερομηνία 15/8/2023

Τοπογράφος Μηχ., M.Sc

Μέλος του Δ.Σ του ΕΛΙΣΜΕ